

IVO

wetenschappelijk bureau voor
onderzoek, expertise en advies
op het gebied van leefwijzen,
verslaving en daaraan gerelateerde
maatschappelijke ontwikkelingen

Sociaal Pension en Nachtopvang Delft

Inventarisatie van de overlast in het beheergebied.

Nulmeting

Cas Barendregt

Agnes van der Poel

Sociaal Pension en Nachtopvang Delft

Inventarisatie van de overlast in het beheergebied.

Nulmeting

Drs. Cas Barendregt

Drs. Agnes van der Poel

Heemraadssingel 194

3021 DM Rotterdam

tel. (010) 425 33 66

www.ivo.nl

Rotterdam, oktober 2007

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting	3
1	Inleiding	4
2	Onderzoeksmethode	6
3	Resultaten	
	A: kwalitatief onderzoek	
	3.1 Het beheergebied	8
	3.2 Kwetsbare plekken in het beheergebied	9
	3.3 Overlast in het beheergebied	10
	B: Secundaire gegevens	12
	C: Vragenlijstonderzoek	
	3.4 Wie deden er mee aan de enquête?	12
	3.5 Overlast in 2007 (juni, juli, augustus)	14
	3.6 Veiligheid	18
	3.7 Onveilige plaatsen	20
	3.8 De veiligheidspartners (politie, gemeente, Stichting PerspeKtief)	21
4	Conclusies	24
5	Geraadpleegde literatuur	26

Samenvatting

Stichting PerspeKtief is voornemens het huidige sociaal pension en de nachtopvang te vestigen in het pand aan de Spoorsingel 7/8. Deze voorzieningen zijn nu gevestigd aan de Houttuinen. De buurtbegeleidingsgroep die is opgericht om de verhuizing naar en exploitatie op de nieuwe locatie in goede banen te leiden, wil graag weten hoe de overlast in het afgesproken beheergebied zich ontwikkelt. Daartoe wordt eerst een nulmeting gedaan (deze rapportage) en wanneer de voorziening eenmaal operationeel is een vervolgmeting.

Om de huidige overlast in het beheergebied vast te stellen heeft onderzoeksbureau IVO deze geïnventariseerd door te praten met bewoners en wijkprofessionals en door het houden van een enquête onder alle huishoudens in het beheergebied. Daarnaast is een video gemaakt waarin de huidige overlast in het beheergebied aanschouwelijk wordt gemaakt.

De resultaten van het kwalitatieve en kwantitatieve deel van het onderzoek laten een consistent beeld zien. In het beheergebied is de overlast die samenhangt met dak- en thuislozen gering. Als meest kwetsbare c.q. onveilige plekken wordt het stationsplein en het stationstunneltje ervaren, uitwaaiërend naar de achterzijde van het station. Daarnaast zijn genoemd de Melkhof en Blekerhof (achterzijde en brandgangen) nu vooral vanwege jongerenoverlast, én de steegjes die de Westvest en de Phoenixstraat met de binnenstad verbinden. Afgaande op verhalen van bewoners en professionals geven studenten die terugkeren van een avondje stappen de meeste overlast (luidruchtigheid en soms vernielingen). Uit de enquête blijkt dat hondenpoep en zwerfvuil bij ruim eenderde van de respondenten “vaak” overlast veroorzaakt. Dit wordt ook als ernstige vorm van overlast gezien. Overlast door studenten staat op een gedeelde derde plaats. “Vaak” gebruik van alcohol of drugs op straat wordt door minder dan 10% waargenomen.

Ongeveer eenderde van respondenten voelt zich in de eigen buurt wel eens onveilig op straat. Van de diverse situaties waarin mensen zich onveilig kunnen voelen, heeft het grootst deel (9%) dat “vaak” op plekken waar groepen jongeren rondhangen. In de directe omgeving van Spoorsingel 7/8 is dat drie procent.

De respondenten geven aan in de politie en Perspaktief het meeste vertrouwen te hebben als het gaat om terug dringen van overlast en vergroten van de veiligheid. Dat respondenten dit van de politie verwachten ligt voor de hand. Dat zoveel mensen dit vertrouwen ook in PerspeKtief stellen kan worden geïnterpreteerd als een verwachting maar ook als een signaal dat de bewoners vinden dat PerspeKtief mede verantwoordelijk is.

1. Inleiding

Stichting PerspeKtief en de gemeente Delft zijn voornemens een woonvoorziening voor mensen met een psychiatrische handicap om te vormen tot sociaal pension en nachtopvang. Deze voorziening is gevestigd aan Spoorsingel 7/8. Het zou kunnen zijn dat de directe omgeving van de voorziening overlast gaat ondervinden van de bezoekers die de nieuwe voorziening gaan bezoeken. Het pand aan Spoorsingel 7/8 ligt dichtbij station Delft en kijkt uit op het spoorviaduct. De komende jaren zullen grote werkzaamheden aan het spoor plaats vinden (ondertunneling). Hierdoor kan de overlast in de omgeving van het pand toenemen, zonder dat die is toe te schrijven aan de komst van het sociaal pension en de nachtopvang.

PerspeKtief wil inpassing van sociaal pension en nachtopvang op Spoorsingel 7/8 op een dusdanige wijze dat alle activiteiten (wonen, spelen, werken, winkelen) voor de buurt op eenzelfde wijze als daarvoor kunnen plaatsvinden.

Om na te gaan welke invloed de omvorming naar sociaal pension en nachtopvang heeft op de leefomgeving van Spoorsingel 7/8, heeft Stichting PerspeKtief onderzoeksbureau IVO opdracht gegeven een nulmeting uit voeren, waarin de huidige situatie objectiveerbaar wordt beschreven en bestaande knelpunten worden geïnventariseerd. Herhaling van de meting is nodig op een nader vast te stellen moment na de start van de nieuwe voorziening. In deze vervolgmeting moet worden nagegaan of de komst van het sociaal pension en de nachtopvang het leefklimaat negatief hebben beïnvloed. Ook dan is preciezer vast te stellen op welke punten Stichting PerspeKtief invloed heeft en effectief maatregelen kan/moet nemen.

Onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag van deze nulmeting is eenvoudig te formuleren als:

Hoe is op dit moment de situatie met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid rondom Spoorsingel 7/8?

Gelet op het feit dat het om een nulmeting gaat en rekening houdend met de voorgenomen verandering van de doelgroep, komen we tot de volgende deelvragen (zie volgende pagina):

Deelvraag	Te beantwoorden via
Hoe groot is het gebied dat in acht moet worden genomen rondom Spoor­singel 7/8?	Kwalitatief onderzoek
Welke plekken in dat gebied worden als (extra) kwetsbaar gezien?	Kwalitatief onderzoek + open vraag enquête
Wat zijn kenmerken van de beoogde doelgroep van de voorziening (o.a. leeftijd, geslacht, middelengebruik, dagbesteding)?	Kwalitatief onderzoek via PerspeKtief
Waar houdt de beoogde doelgroep van de voorziening zich nu over het algemeen op?	Kwalitatief onderzoek via PerspeKtief
Hoe is de samenstelling van de huishoudens in het gebied rondom de voorziening (o.a. leeftijd, geslacht, kinderen, bezigheden)?	Enquête
Welke vormen van overlast worden nu ervaren (o.a. rondhanggedrag, alcohol drinken op straat, dealen, verloedering, zwerfvuil, lawaai)	Enquête + kwalitatief onderzoek
Wat zijn op dit moment de on­veiligheidsgevoelens (algemeen, specifieke situaties en gevolgen)?	Enquête
Hoeveel aangiftes zijn bij de politie gedaan m.b.t. diefstal, inbraak, overlast (indien beschikbaar)?	Grijze literatuur, registraties

2. Onderzoeksmethode

In dit onderzoek wordt de huidige situatie rondom Spoorsingel 7/8 beschreven aan de hand van verschillende informatiebronnen:

1. Interviews met omwonenden en “veldwerk” (kwalitatief onderzoek)
2. Bestaande grijze literatuur en registraties
3. Enquête onder buurtbewoners

Ad 1. Omwonenden en veldwerk

Dit deel omvat de zogenaamde kwalitatieve fase van het onderzoek. Enerzijds is deze fase oriënterend en dient om het kwantitatieve deel (Ad 3.) voor te bereiden. Immers, de enquête moet worden toegesneden op de situatie ter plaatse. Anderzijds levert kwalitatief onderzoek informatie op die nodig is om de cijfers volgend uit de enquête te kunnen interpreteren.

Het gaat om gesprekken en interviews met buurtbewoners (onder andere mensen uit de buurtbegeleidingsgroep) die kunnen aangeven hoe de situatie nu is en waar en welke veranderingen zij voorzien. Onderdeel van deze gesprekken is met enkele bewoners een ‘rondje buurt’ (buurtschouw) te lopen om kwetsbare plekken en toekomstige sociaal/fysieke knelpunten aan te wijzen.

In deze fase is ook geïnventariseerd waar de doelgroep van de beoogde voorziening zich momenteel ophoudt. Hiertoe zijn gesprekken gevoerd met (drugs)hulpverleners en leden van de doelgroep. Naast de gesprekken op afspraak, hebben we rondgelopen in de buurt en mensen op straat aangesproken. De observaties en gespreksverslagen zijn vastgelegd in een logboek.

Ad. 2. Bestaande (grijze) literatuur en registratie gegevens

Op gemeentelijk niveau worden allerlei (buurt)ontwikkelingen bijgehouden. Soms wordt daarover gerapporteerd, soms blijven deze ontwikkelingen zitten in registraties (zoals politie- en hulpverleningsregistraties). Afhankelijk van de beschikbaarheid van rapporten en medewerking van gemeentelijke diensten kunnen deze gegevens een goede inleiding en aanvulling vormen op de buurtenquête. Voor de nulmeting hebben we de wijkverslagen van Hof van Delft / Voordijkshoorn bestudeerd van 2004, 2005 en 2006.

Ad 3. Enquête onder buurtbewoners

De kwalitatieve inventarisatie van de ervaren overlast in het beheergebied is vooral gedaan aan de hand van de mening is van wijkprofessionals, hulpverleners en bewoners uit de buurtbeheergroep. De enquête beoogt alle bewoners in het beheergebied te bereiken en de

gelegenheid te geven hun waarnemingen te rapporteren. Begin september 2007 zijn in het beheergebied 980 vragenlijsten verspreid. Onderdelen van de vragenlijst zijn: achtergrondgegevens van de respondent, veiligheidsgevoelens, ervaren overlast in de laatste drie maanden (waar, wat en wanneer) en het functioneren van de veiligheidspartners.

Ten behoeve van de enquête delen we het beheergebied in twee stukken: "Noord" en "Zuid". In het gebied noord is de geplande voorziening gevestigd, in gebied zuid ligt het huidige sociaal pension en nachtopvang. Voorts onderscheiden we de directe burens van Spoorsingel 7/8, deze wonen in de driehoek Spoorsingel, H. de Grootstraat en Havenstraat, in het blok waarin ook de geplande voorziening is gevestigd.

De bewoners van het beheergebied wordt in de enquête wordt gevraagd aan te geven in welk van de twee (drie) gebieden zij wonen. Vervolgens wordt met een open vraag geïnformeerd naar de ervaren overlast in de afgelopen drie maanden **in en rondom** het beheergebied. Op deze manier wordt kwalitatieve informatie verkregen over de ervaren overlast. Niet alleen in het beheergebied maar ook daarbuiten. Aansluitend informeren we met een gesloten vraag naar vooraf gedefinieerde vormen van overlast uitsluitend in het beheergebied.

Door het beheergebied in twee stukken op te delen is het in principe mogelijk de overlast in beide gebieden met elkaar te vergelijken, mits er voldoende respondenten zijn in elk van de onderscheiden gebieden. Er zijn op basis van deze indeling verschillende hypothesen mogelijk.

1. de overlast in heel het beheergebied blijft gelijk (de wenselijke hypothese).
2. de overlast in beheergebied zuid neemt af en in noord neemt toe (verplaatsingshypothese).
3. de overlast in de 'driehoek' neemt toe (directe burens effect).

Pas in de vervolgmeting zal duidelijk worden welke hypothesen geldig zijn. De eerste meting dient alleen om een referentiekader te creëren.

3. Resultaten

A: Kwalitatief onderzoek

3.1 Het beheergebied

De afbakening van het beheergebied is onderwerp van discussie geweest in de buurtbegeleidingsgroep. Op de dag dat IVO en PerspeKtief de onderzoeksovereenkomst formeel met elkaar aangingen, was er overeenstemming in de buurtbegeleidingsgroep over het zogenaamde beheergebied. De precieze afbakening van het beheergebied is om twee reden belangrijk. Ten eerste zullen medewerkers van PerspeKtief binnen het beheergebied ingaan op klachten van bewoners over overlast die wordt toegeschreven aan cliënten van de voorzieningen aan de Spoorringel 7/8. De klachten zullen worden geverifieerd en passende maatregelen zullen worden genomen indien blijkt dat het gaat om cliënten van Spoorringel 7/8. Ten tweede is de vaststelling van het beheergebied van belang voor de evaluatie van de nieuwe voorziening. Als uit de vervolgmeting blijkt dat de overlast binnen het beheergebied is toegenomen ten opzichte van de nulmeting (nog onduidelijk is wat het afkappunt is), dan zijn PerspeKtief en de veiligheidspartners gemeente en politie gehouden passende maatregelen te nemen. De uiterste consequentie zou kunnen zijn dat het sociaal pension en/of de nachtopvang in Spoorringel 7/8 worden opgeheven.

Op de plattegrond op de voorgaande bladzijde is het afgesproken beheergebied aangegeven. Het feit dat PerspeKtief het lot van de voorzieningen heeft verbonden aan het al dan niet toenemen van overlast (toe te schrijven aan haar cliënten) maakt dat wij (onderzoekers) het gebied nogal groot vinden. Het is de vraag of PerspeKtief in staat is effectief te overlast van haar cliënten in het gebied te voorkomen en/of te bestrijden. Resultaten uit de nul- en vervolgmeting kunnen wijzen op een toename van de overlast zonder dat dit herleidbaar is tot Spoorsingel 7/8. Het is heel wel denkbaar dat omwonenden wel overlast ervaren maar dit niet melden aan PerspeKtief, politie of gemeente. En wanneer overlastklachten niet (snel) bij PerspeKtief terecht komen kan ze er ook niet op specifiek op reageren. Wanneer PerspeKtief niet of beperkt op incidenten kan reageren, kan ze alleen door middel van generieke maatregelen overlast voorkomen of beteugelen. Dat maakt PerspeKtief kwetsbaar en afhankelijk van de resultaten van de bewonersenquête. Los van de nul- en vervolgmeting is het voor PerspeKtief dus van belang de ontwikkelingen in het beheergebied nauwlettend te volgen om zo tijdig en adequate beheersmaatregelen te kunnen nemen.

Het kiezen voor een ruim beheergebied lijkt ook op gespannen voet te staan met de aard van de geplande voorzieningen. Sociaal pension en nachtopvang zijn beide voorzieningen die zijn gericht op 'binnen', terwijl eventuele overlast vooral 'buiten' zal plaatsvinden. Medewerkers zijn georiënteerd op begeleiding van individuen, huishoudelijke taken, regulering van onderlinge verhoudingen etc. De aard van hun werk is in veel mindere mate zich afvragen wat de cliënt doet als deze niet in de voorziening is op hoe hij of zij de dag doorbrengt buiten de voorziening. Deze naar binnen gerichte focus maakt het lastig voor de medewerkers om buiten de directe grenzen van de voorziening invloed op het gedrag van cliënten uit te oefenen.

3.2 Kwetsbare plekken in het beheergebied

Op basis van gesprekken met bewoners en politie kunnen we enkele plekken in het beheergebied benoemen waarvan gedacht wordt dat deze kwetsbaar zijn voor mogelijke overlast van cliënten van Spoorsingel 7/8. Het gaat om plekken die beschutting bieden tegen weer en wind en om plekken waar de sociale controle gering is.

(niet in volgorde van kwetsbaarheid)

- Melkhof en Blekerhof. Een poortje onder de huizen biedt toegang tot beide hofjes en wellicht beschutting aan jongeren en dak- en thuislozen. De sociale controle is in beide hofjes redelijk goed. Beide hofjes kennen een achterom c.q. brandgang (die van Blekerhof met bosjes), waar mensen zouden kunnen schuilen. In het verleden zijn om die reden klachten geweest van omwonenden over de onveiligheid en onoverzichtelijkheid hiervan.

- Hugo de Grootplein. Een klein pleintje zonder bankjes, weinig aantrekkelijk. Niettemin bieden het transformatorhuisje en de haagjes enige beschutting.
- Spoorviaduct van Bolwerk tot Singelstraat. Het spoorviaduct biedt nu parkeergelegenheid aan auto's en fietsen. Hier zouden dak- en thuislozen kunnen schuilen tegen regen en wind zonder dat zij direct contact hebben met publiek of omwonenden. Het stukje viaduct bij het Bokwerk is nog meer een stukje niemandsland (geen geparkeerde fietsen of auto's).
- Houttuinen vanaf Coenderstraat tot dansschool Wesseling. De Houttuinen is een straat met weinig verkeer. De sociale controle is daarom gering. Voordat de feitelijke ondertunnelingswerkzaamheden beginnen, zullen de panden aan de Houttuinen worden afgebroken. Dit maakt het gebied onoverzichtelijk, de bestemming onduidelijker, de informele sociale controle geringer.
- De steegjes die van Phoenixstraat en Westvest naar de binnenstad leiden. Nu zijn in het beheergebied de straten Binnenwatersloot en de steegjes st. Agathasteeg en Barbarasteeg opgenomen. Echter, ook de andere steegjes worden gezien als mogelijke plaatsen waar clientèle van Spoorring 7/8 zich doelbewust zou kunnen onttrekken aan toezicht (Kloksteeg, Smitssteeg en Poppesteeg).

Gezien de voorgenomen verplaatsing van de dagopvang van de Oostsingel naar de Surinamestraat (november 2007), is het de verwachting dat de looproutes, voorzover daar nu sprake van is, zich zullen verplaatsen van Oost-West naar Noord-Zuid (Phoenixstraat, Oude Delft). Volgens de wijkagent is een voor de hand liggende plaats waar overlast kan ontstaan het Kalverbos (bij Wateringsevest). De wijkagent verwacht als gevolg van deze verhuizing geen extra overlast in het beheergebied.

3.3 Overlast in het beheergebied

De indruk die oprijst uit observaties, gesprekken met bewoners en professionals is dat in het beheergebied niet of nauwelijks overlast door dak- en thuislozen wordt ervaren. Wel wordt er overlast gerapporteerd die wordt toegeschreven aan studenten. Dit speelt zich vooral 's avonds en 's nachts af. De bewoners die we hebben gesproken kunnen zich allemaal wel een voorval herinneren waarbij druggebruik of dakloosheid kennelijk een rol speelde. Bij de voorvallen rondom dak- en thuisloosheid gaat het om buitenslapers. Vermoed wordt dat daklozen die (wegens plaatsgebrek of schorsing) geen gebruik kunnen maken van de nachtopvang in de buurt een slaapplek zoeken. Er wordt gesproken over slapers in het spoortalud en in de bosjes bij het Blekerhof. De overlast die is gerelateerd aan drugs heeft te maken met jongeren of met kennelijke verslaafden. Ze worden niet gekoppeld aan het sociaal pension of de nachtopvang aan de Houttuinen.

De door bewoners genoemde kwetsbare plekken heb wij allemaal bezocht en daar gezocht naar aanwijzingen die duiden op aanwezigheid van verslaafden en/of dak- en thuislozen. We letten op drugsafval, bierblikjes en andere rommel die wordt gemaakt als mensen er een tijdje rondhangen. Opvallend was dat in het hele beheergebied goedkoop bier, althans de verpakking ervan, nagenoeg afwezig was. Vaak duiden lege blikjes van goedkoop bier op rondhangen of frequent passeren van dak- en/of thuislozen. We zagen alleen merkbier en meestal in kleine verpakking (0.33cl).

In het beheergebied staat zegge en schrijve één bankje bestemd voor het publiek. Volgens de wijkagent zijn de andere bankjes verwijderd omdat leerlingen van de scholengemeenschap in het Westerkwartier erop kwamen hangen. Het bewuste bankje staat bij de verkeerslichten naar de Binnenwatersloot aan de Phoenixstraat (zie foto boven). Rondom dit bankje vonden we wel sigarettenpeuken en snoepjespapier maar geen sporen van (soft)drugs- of alcoholgebruik. Het ontbreken van zichtbare sporen van (soft)drugsgebruik en alcoholgebruik in het beheergebied, duidt erop dat en nu niet of nauwelijks sprake is van overlast die te maken zou kunnen hebben met de toekomstige doelgroep van Spoorsingel 7/8. Echter, het zou ook kunnen dat de reinigingsdienst van de gemeente Delft frequent en secuur haar werk doet waardoor sporen worden uitgewist. Dit is ongetwijfeld het geval maar dan nog zouden we ook van bewoners meer signalen moeten hebben gekregen.

De huidige voorziening aan de Spoorsingel 7/8 is bestemd voor 24 mensen met langdurige psychiatrische problematiek. Zij verhuizen in september 2007 naar een nieuw gebouwde voorziening elders in Delft. Slechts weinig omwonenden die we hebben gesproken vallen deze mensen op, en nog minder omwonenden storen zich er aan. Bewoners van het Spoorsingelblok hebben een aantal keer te maken gehad met geluidsoverlast van een bewoner (muziek, benzinemotortje van modelbouw). Een omwonende stoorde zich niet zo zeer aan de bewoners van het pand maar aan de leveranciers die ongeneemd hun bestelauto's op de stoep plaatsen.

B: Secundaire gegevens

Door in de wijkverslagen van de gemeente over Hof van Delft / Voordijkshoorn na te gaan wat daarin wordt geschreven over (sociale) veiligheid, is een indruk verkregen waar en welke problematiek pregnant is. In het wijkverslag 2004 werden geen situaties (“enge plekken”) of activiteiten in het beheergebied gemeld die te maken hebben met (drugs)overlast of sociale onveiligheid anderszins. In 2005 worden de achterpaden bij Blekerhof en Melkerhof aangewezen als “enge plekken”. De gevoelens van onveiligheid worden op die plaatsen vooral toegeschreven aan “hangjeugd”. Er is op die plaats extra verlichting aangebracht en er is gesnoeid in het groen om het overzichtelijker te maken. Verder wordt in 2005 op het plein aan de Raamstraat (net buiten beheergebied Zuid) “veel” overlast ervaren “van junks, hangjongeren en zwerfvuil”. In 2006 is dit plein afgesloten door middel van een hek. Enkele bewoners beheren de sleutels.

Een indicator van de geringe overlast samenhangend met de huidige voorziening aan de Houttuinen is de politieregistratie. Het bleek alleen mogelijk om incidenten die rechtstreeks te maken hadden met de huidige locatie uit het systeem te halen. In de periode vanaf 1 januari 2006 tot en met 12 juni 2007 zijn bij de politie dertien overlastmeldingen binnen gekomen, drie daarvan hadden betrekking op overlast buiten het pand aan de Houttuinen (2^e helft 2006) en de overige op situaties in het pand waarbij verbale agressie of het niet willen vertrekken na een opgelegde schorsing de belangrijkste redenen zijn.

C: Vragenlijstonderzoek

3.4 Wie deden er mee aan de enquête

In totaal zijn 980 enquêtes huis-aan-huis verspreid in het beheergebied. Omdat er veel adressen zijn waar studenten wonen, hebben we niet alleen brievenbussen geteld maar ook deurbellen. Het is mogelijk dat door deze werkwijze teveel enquêtes zijn verspreid.

Er zijn 186¹ enquêtes retour gezonden, dat is een responspercentage van (minimaal) 19%. Een van de enquêtes hebben we uit het bestand verwijderd omdat te veel vragen niet waren ingevuld. De respons lijkt laag maar dat valt gezien de omstandigheden wel mee². Verklaringen voor dit responspercentage zijn: er is weinig commotie in het beheergebied die bewoners alert maakt op de aanleiding voor de enquête (de voorgenomen verhuizing van de nachtopvang en sociaal pension), de responstijd is tamelijk kort (twee weken) en is er ook geen herinnering verspreid om bewoners aan te sporen deel te nemen. De respons zou waarschijnlijk enkele procenten hoger zijn geweest indien deze condities wel aanwezig zouden zijn geweest.

---

¹ Veertien enquêtes kwamen te laat binnen om nog te kunnen meenemen in de analyses.

² Twee overlastmetingen in Den Dolder gaven responspercentages van respectievelijk 18% en 13% (Barendregt e.a 2007).

We hebben het beheergebied opgedeeld in twee delen. Het gebied ten noorden van de Buitenwatersloot en de Binnenwatersloot noemen we gebied Noord en ten zuiden ervan Zuid. Het gebied Noord is groter dan gebied Zuid en er wonen ook meer mensen. Dit is terug te zien in de respons: 70% van de ingevulde enquêtes is afkomstig uit gebied Noord en 30% uit gebied Zuid. In gebied Noord is nog apart het Spoorsingelblok benoemd omdat de binnenruimte van dat blok wordt gedeeld met de toekomstige nachtopvang en sociaal pension. In totaal hebben 20 mensen van het Spoorsingelblok de enquête ingevuld. Dat is 16% van de 'noorderlingen'.

In tabel 1 staan enkele achtergrondgegevens van de respondenten op een rijtje. Iets meer vrouwen dan mannen hebben meegedaan. De vrouwen zijn ongeveer even oud als de mannen. De jongste deelnemer is 16 jaar (man) en de oudste 87 jaar (vrouw). Het opleidingsniveau van de respondenten is tamelijk hoog: 65% heeft hoger beroepsonderwijs of universitair onderwijs gevolgd, of is hiervoor nog studierend. In totaal geeft 8% aan nog te studeren. De leefsituatie kan worden omschrijven als de samenstelling van het huishouden. Een derde van de respondenten woont alleen, evenveel wonen met een partner en bijna een kwart woont met kinderen (al dan niet met partner). In de categorie "anders" wordt het samenwonen met medestudenten het vaakst genoemd. In heel Voordijkshoorn / Hof van Delft is 52% alleen staand, deze groep is daarmee ondervertegenwoordigd in deze steekproef. Het aantal huishoudens met kinderen is in deze steekproef nagenoeg even groot als in heel Voordijkshoorn / Hof van Delft. Vergeleken met de wijkcijfers is het aantal tweepersoonshuishoudens in deze steekproef iets groter³.

Tabel 1 Enkele demografische gegevens (N = 181)

		0 meting september 2007
Geslacht en gemiddelde leeftijd	Vrouwen (n = 92)	45
	Mannen (n = 89)	44
	Jongste / oudste	16 / 87
Opleidingsniveau	Voorgezet onderwijs 1 (lager)	12%
	Voorgezet onderwijs 2 (middelbaar)	23%
	Hoger onderwijs	65%
Leefsituatie*	Alleen	32%
	Met partner	32%

³ Bron: <http://delft.buurtmonitor.nl/> (gevonden 6 oktober 2007)

Met kinderen (en partner)	23%
Met (pleeg)ouders	2%
Met anderen	10%

* telt door afrondingsverschillen niet op tot 100%

Een andere dimensie van de leefsituatie is de inkomens- en arbeidssituatie. We hebben de respondenten enkele omschrijvingen voorgelegd en gevraagd aan te geven welke het best van toepassing is. In tabel 2 staan de antwoorden samengevat. Bijna 70% van de respondenten heeft betaald werk of is zelfstandig ondernemer. Een kleine minderheid is werkloos of arbeidsongeschikt. Ongeveer 15% is gepensioneerd of renteniert, soms in combinatie met vrijwilligerswerk. Enkele huisvrouwen/huismannen geven aan dit te combineren met freelance werk of vrijwilligerswerk. De 10% scholieren en studenten combineren dit soms ook met betaald werk.

Tabel 2 *Inkomens- en arbeidssituatie (n = 180) In procenten*

Betaalde werkkring	61
Zelfstandig ondernemer	8
Werkloos/ arbeidsongeschikt	3
Rentenier / pensioen	15
Huisvrouw / huisman	3
Student / Scholier	10

3.5 Overlast

De kern van deze nulmeting bestaat uit het nagaan of er sprake is van overlast in het beheergebied, en zo ja, aan te geven waaruit die overlast bestaat. De vraag naar overlast is op twee manieren gesteld, eerst als open vraag en vervolgens als gesloten vraag met door de onderzoekers aangegeven soorten overlast. De open vraag informeert naar overlast in- en om het beheergebied en de gesloten vraag naar overlast alleen in het beheergebied.

Wanneer de vraag naar overlast open wordt gesteld zijn er minder mensen die overlast ervaren dan wanneer er concreet een aantal overlastsituaties wordt voorgelegd. Bij de open vraag antwoordt 62% geen overlast in- en om het beheergebied te hebben ervaren. De respondenten uit Noord en Zuid verschillen daarin niet. Bij de vraag met voorbeelden antwoordt 4% "(bijna) nooit" op alle situaties.

Als antwoord op de open vraag omschrijving van overlastsituatie in- en om het beheergebied, heeft een 27-tal mensen één overlastsituatie omschreven, 30 mensen twee overlastsituaties en 13 mensen drie overlastsituaties. De overlast die mensen rapporteren is veelvormig. Het varieert

van overlast van fietswrakken bij het station, via burengerucht naar verkeersonveiligheid (Bolwerk), (hang)jongeren, studenten en bedelaars. Ook wordt zwerfvuil genoemd en (geluids)overlast van cafés. Vrijwel alle omschrijvingen hebben betrekking op situaties in het beheergebied en niet daar buiten.

Het beeld dat uit de omschrijvingen naar voren komt is dat de meeste overlast afkomstig is van studenten en jongeren (niet alle mensen maken hierin onderscheid), die vooral 's avonds en 's nachts herrie maken, urineren en soms ook vernielingen aanrichten.

Dronken studenten die sociëteit Phoenix verlaten en gillend/vernielend over straat trekken. Meestal elke donderdag en vrijdagnacht 04.00 uur (resp. 170)

Dronken jongeren die luid + tot hard praten en vaak ook gillend met elkaar communiceren. De fietsen zijn dan ook vaak het doelwit (resp. 24)

De omschrijvingen die zijn te herleiden tot overlast van dak- en thuislozen of verslaafden en alcoholisten zijn beperkt in aantal. In het spoortalud (zijde Coenderstraat) wordt kennelijk geslapen en drugs gebruikt (injecteren). Drie mensen maken melding van bedelen, waarvan één specifiek voor het "slaaphuis".

In tabel 3 worden overlastsituaties gepresenteerd die de respondenten in de afgelopen drie maanden in het beheergebied hebben ervaren. Zwerfvuil en hondenpoep zijn de meest gerapporteerde overlastklachten, gevolgd door parkeeroverlast en overlast door onaangepast gedrag. Voor zover niet rondom uitgaansgelegenheden, wordt het gebruik van alcohol op straat over het algemeen in verband gebracht met dak- en thuislozen, maar gezien de antwoorden op de open vraag naar overlast, is in de Delftse situatie dit gedrag ook regelmatig onder studenten waar te nemen. De overlastvormen die herleidbaar zijn tot het gedrag van dak- en thuislozen en verslaafden staan in de onderste regionen van de tabel. In de categorie anders (niet in tabel) wordt onder andere genoemd geluidsoverlast, graffiti, parkeeroverlast van fietsen.

Tabel 3 *Ervaren overlast in beheergebied, in juni, juli, augustus 2007. In procenten.*

Probleem / overlast	Ja, vaak	Ja, soms	(bijna) nooit
Zwerfvuil / rommel op straat	35	46	20
Hondenpoep	35	42	24
Parkeeroverlast	22	38	40
Onaangepast gedrag o.a. schreeuwen, bedelen, urineren door studenten	20	40	40
Onaangepast gedrag o.a. schreeuwen, bedelen, urineren door niet-studenten	15	40	45
Overlast door jongeren	12	35	54
Verkeersonveiligheid	12	33	55
Vernielingen / vandalisme	10	48	42
Inbraak en diefstal	2	21	77
Gebruik van alcohol op straat	9	38	53
Blowen op straat	8	27	65
Drugsverkoop op straat	3	9	89
Gebruik van harddrugs op straat	2	14	84
Bedelen	2	17	81
Mensen die buiten slapen	1	4	95

* Rijen tellen door afronding niet altijd op tot 100%

Als we simpelweg het aantal vormen van overlast optellen waarbij mensen “vaak” of “soms” hebben aangekruist, zien we geen verschillen tussen mannen en vrouwen, studenten of niet studenten. Alleen de respondenten in gebied Noord nemen meer vormen van overlast waar dan de mensen in Zuid (respectievelijk 8,8 en 7,1⁴).

Om tot betekenisvolle statistische vergelijkingen te komen hebben we de categorieën “soms” en “vaak” uit tabel 3 bij elkaar opgeteld. Er ontstaat dan een variabele met de waarden “wel overlast ervaren” en “geen overlast ervaren”. De nuance tussen vaak en soms is daarmee weggevallen. Wanneer we vervolgens de variabelen testen op geslacht komt er één significant verschil naar voren: meer vrouwen dan mannen ervaren overlast door onaangepast gedrag van studenten (o.a. rondhangen, schreeuwen, urineren)⁵. Om de overlastvariabelen ook op leeftijd te testen hebben we de groep respondenten opgedeeld in de groep die 44 jaar of jonger is en ouder is dan 44 jaar. Op deze manier delen we het aantal respondenten in twee helften (mediaan). Het blijkt dat de meer ouderen (dan 44 jaar) te maken hebben gehad met inbraak dan de jongeren⁶. Op andere overlastvariabelen verschillen jongeren en ouderen niet van elkaar. Op basis van de vraag naar de inkomens- en arbeidssituatie (zie tabel XX), hebben we de groep respondenten ingedeeld in studenten en niet-studenten. Het blijkt dat studenten alleen minder overlast hebben

⁴ F: 7,706 (df1) p < .01

⁵ Chi²: 4,615 (df1) p < .05

⁶ Chi²: 3,465 (df1) p < .05

ondervonden van vandalisme dan niet-studenten. Op alle andere overlastvariabelen verschillen studenten en niet-studenten niet van elkaar.

In tabel 4 maken we een vergelijking tussen beheergebied Noord en Zuid. Uit de vergelijking blijkt dat beheergebied Zuid meer te maken heeft met overlastsituaties dan Noord. De verschillen spitsen zich toe op overlast die te maken heeft met druggebruik en dak- en thuisloosheid (harddruggebruik op straat, bedelen, drugsverkoop). Het is waarschijnlijk dat blowen op straat en overlast door jongeren samenhangt met de aanwezigheid van de middelbare scholen.

Het zou kunnen zijn dat overlast gerelateerd aan dak- en thuisloosheid en druggebruik te maken heeft met de aanwezigheid van het sociaal pension en de nachtopvang aan de Houttuinen. Echter, in de antwoorden op de open vragen, de gesprekken met wijkprofessionals en eigen observaties kunnen we deze hypothese niet bevestigen. Eén respondent maakt melding van iemand die om geld bedelt voor een slaappleats. De gevonden verschillen hebben meer waarschijnlijk te maken met de ligging direct achter het station, en de drugshistorie van het Westerkwartier dan met de aanwezigheid van de voorziening aan de Houttuinen 2.

Tabel 4 *Vergelijking tussen soorten overlast die vaak of soms wordt ervaren naar beheergebied Noord en Zuid, in juni, juli en augustus 2007. In procenten.*

Probleem / overlast	Noord	Zuid
Zwerfvuil / rommel op straat	81	78
Hondenpoep	75	79
Vernielingen / vandalisme	55	67
Verkeersonveiligheid	43	51
Parkeeroverlast	61	57
Overlast door jongeren ⁷	41	60
Inbraak en diefstal	26	18
Onaangepast gedrag o.a. schreeuwen, bedelen, urineren door studenten ⁸	52	77
Onaangepast gedrag o.a. schreeuwen, bedelen, urineren door niet-studenten	52	64
Gebruik van harddrugs op straat ⁹	11	30
Gebruik van alcohol op straat	44	54
Bedelen ¹⁰	15	29
Blowen op straat ¹¹	31	47
Drugsverkoop op straat ¹²	6	25
Mensen die buiten slapen	4	6

⁷ Chi²: 5,032 (df1) p < .05

⁸ Chi²: 9,871 (df1) p < .01

⁹ Chi²: 8,786 (df1) p < .01

¹⁰ Chi²: 4,192 (df1) p < .05

¹¹ Chi²: 4,423 (df1) p < .05

¹² Chi²: 13,049 (df1) p < .01

Gevraagd naar de vorm van overlast die mensen het ernstigst vinden, geeft een kwart van de respondenten geen antwoord. Van de mensen die deze vraag wel hebben beantwoord zegt 19% zwerfvuil en rommel op straat het ernstigst te vinden, 16% vindt onaangepast gedrag door studenten het ernstigst, en 12% onaangepast gedrag door niet studenten. Zwerfvuil en rommel op straat wordt door 19% de op een na ernstigste vorm van overlast gevonden. Hondenpoep en onaangepast gedrag door niet-studenten staat voor 14% van de mensen op de tweede plaats.

Tabel 5 *Ernstigste en één na ernstigste vorm van overlast. In procenten.*

Ernstigst		Eén na ernstigst	
Zwerfvuil en rommel op straat	19	19	Zwerfvuil en rommel op straat
Onaangepast gedrag door studenten	16	14	Hondenpoep
Onaangepast gedrag door niet-studenten	12	14	Onaangepast gedrag door niet-studenten

3.6 Veiligheid

Ongeveer de helft van de respondenten voelt zich wel eens onveilig (51%). Er is hierbij geen onderscheid te zien tussen geslacht en woongebied (Noord of Zuid). Van de totale groep respondenten voelt minder dan 1% zich “vaak” onveilig en een kwart zich “soms” en “zelden” onveilig (tabel 6).

Tabel 6 *Onveiligheidsgevoelens algemeen. In procenten*

Voelt u zich wel eens onveilig?	
Vaak	1
Soms	24
Zelden	24
Nooit onveilig	49

Een groter aantal mensen zegt in de eigen buurt niet onveilig te voelen (64%). De gepresenteerde verschillen in tabel 7 tussen Noord en Zuid zijn niet statistisch significant.

Tabel 7 *Onveiligheidsgevoelens eigen buurt. In procenten*

Voelt u zich wel eens onveilig op straat in uw eigen buurt?	Noord	Zuid*	Totaal
Nee	68	55	64
Ja	31	40	34
Weet niet	1	6	2

* Kolom telt door afrondingsverschillen niet op tot 100%

Van de mensen die zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelen (34%), geven zes personen aan zich “vaak” ’s avond onveilig te voelen en één persoon zegt zich ook “vaak” overdag onveilig te voelen. Het aantal mensen dat zich ’s avonds in de eigen buurt wel eens onveilig voelt is in deze groep groter: zes mensen voelen zich ’s avonds “vaak” onveilig en 45 mensen “soms” (53%).

Hierboven presenteerden we gegevens over veiligheidsgevoelens algemeen. In het navolgende presenteren we resultaten over onveiligheidsgevoelens in bepaalde situaties. Aansluitend kijken we naar consequenties van onveiligheidsgevoelens.

In tabel 8 staan enkele situaties opgesomd waarin mensen zich onveilig kunnen voelen. In het laatste item van de tabel wordt Spoorsingel 7/8 expliciet genoemd. Het blijkt dat maar weinig mensen zich vaak onveilig voelen, ook rondom de Spoorsingel. Als het gebeurt, is dat voor de meeste mensen op plekken waar groepen jongeren rondhangen (9%). De percentages in de kolom “niet van toepassing” is een aanwijzing dat mensen in het beheergebied niet met deze situaties worden geconfronteerd. Merkwaardig in dit verband is dat 14% aangeeft dat “eigen woning” niet van toepassing is. Dat kan enerzijds betekenen dat zij zich daar nooit onveilig voelen en eigenlijk “(bijna) nooit” hadden moeten invullen. Een andere interpretatie is dat deze respondenten “eigen woning” hebben opgevat als woning in eigendom, terwijl ze zelf in een huurwoning wonen. Deze tweede interpretatie lijkt ons minder waarschijnlijk.

Tabel 8 *Onveiligheidsgevoelens in bepaalde situaties. In procenten. (N = 178)*

	Ja, vaak	Ja, soms	(Bijna) nooit	Niet van toepassing
Plekken waar groepen jongeren rondhangen	9	43	39	8
Bij bus- of treinstation	4	39	47	10
Bij bus- of tramhalte	3	2	59	16
In de buurt van Spoorsingel 7/8	3	5	77	15
In de eigen woning	0	4	82	14

Kolommen tellen door afrondingsverschillen niet altijd op tot 100%

Wanneer mensen zich onveilig voelen, hetzij in het algemeen hetzij in bepaalde situaties, heeft dat consequenties voor het gedrag. Mensen ontwikkelen strategieën om die gevoelens het hoofd te bieden of te vermijden. In tabel 9 staat een aantal van die strategieën opgesomd. Het blijkt dat strategieën ’s avonds en ’s nachts niet open doen en waardevolle spullen thuis laten om diefstal of beroving te voorkomen door ongeveer 10% vaak wordt toegepast. Het niet toestaan van de kinderen ergens naar toe te gaan kan te maken hebben met uitgaan of uitgaanslocaties maar ook met spelen op gevaarlijke plekken. Een van de respondenten zegt dat haar kinderen gebruikte

injectionaalden hebben gevonden op het spoortalud achter het benzinstation aan de Coenderstraat. Het is gemakkelijk voor te stellen dat ouders hun kinderen daarop het 'spelen in de bosjes' voortaan verbieden.

Tabel 9 *Gevolgen van onveiligheidsgevoelens In procenten. (N = 181)*

	Ja, vaak	Ja, soms	(bijna)nooit	Weet niet / Niet van toepassing
Bepaalde plekken mijden omdat ze niet veilig worden gevonden	5	37	46	11
's Avonds en 's nachts niet open doen	12	22	54	13
Waardevolle spullen thuis laten om diefstal of beroving te voorkomen	9	30	52	9
Uw kinderen niet toestaan ergens in Delft naar toe te gaan omdat het niet veilig wordt gevonden	2	13	11	74

Rijen tellen door afrondingsverschillen niet altijd op tot 100%

3.7 Onveilige plaatsen

De meeste van de 90 mensen die een onveilige plek hebben genoemd wijzen die aan in het beheergebied. Het station en het fietserstunneltje van het station worden het vaakst genoemd als onveilige plaats (32 keer) en in het verlengde daarvan worden ook de Coenderstraat en de Raamstraat een aantal keer genoemd. De toelichting die mensen geven wijst enerzijds op "hangjongeren" en anderzijds op "drugsdealers". De onveiligheid wordt hier vooral 's avonds ervaren. Een 49-jarige vrouw wonend in beheergebied Zuid omschrijft een onveilige plek in haar buurt als:

Station: in de avond/nacht worden ondanks de camera's nog steeds drugs gedeald (resp. 45).

Een 64 jarige vrouw die woont in gebied Zuid omschrijft de onveiligste plek als:

Buurt (tunnel) van het station. Wanneer ik 's avonds laat tuis kom en rondhangende jongeren zie voel ik me niet echt veilig (resp. 108).

Beide citaten geven goed weer wat de algemene teneur is van de toelichtingen van de mensen die het station en het tunneltje de onveiligste plek vinden. Een andere plek die vaak is genoemd is het gebied bij Melkhof en Blekerhof. De achterpaden, het speeltuintje en de poortjes naar de hofjes zelf worden, vooral als er jongeren rondhangen, als onveilig gezien. Er is sprake van weinig verlichting en toezicht en het wordt als onoverzichtelijk ervaren. De aanwezigheid van hangjongeren wordt ook in verband gebracht met het gebruik van softdrugs (blowen).

Verder wordt een aantal keer het Spoorviaduct genoemd (over de hele lengte) als een onoverzichtelijke en onzure plaats. Ook de steegjes van en naar de binnenstad worden als onveilig ervaren. In het bijzonder wordt enkele keren de Kromstraat genoemd vanwege (jong) uitgaanspubliek.

3.8 Veiligheidspartners

In het beheergebied dat rondom Spoorsingel 7/8 is afgesproken (zie afbeelding 1) mag het leefklimaat niet verslechteren als gevolg van de komst van het sociaal pension en de nachtopvang. Een belangrijke rol voor het beheer is weggelegd voor de veiligheidspartners. Deze worden gevormd door gemeente, politie en stichting PerspeKtief. We hebben de respondenten naar hun mening over de veiligheidspartners gevraagd. De gevonden percentages zeggen niet alleen iets over het feitelijk functioneren van de veiligheidspartners maar ook iets over de verwachtingen die mensen van hen hebben.

In tabel 10 staat een aantal uitspraken over het functioneren van de politie. De eerste twee stellingen zijn positief geformuleerd en ongeveer 15% van de respondenten vindt dat de politie contact heeft met de bewoners en/of reageert op problemen in de buurt. Een even groot aandeel vindt dat de politie te weinig bekeurt, en acht procent vindt dat de politie niet ingrijpt (als dat nodig is). De percentages “weet niet / geen” mening liggen voor alle stellingen tussen 40% en 50%. De verschillen tussen Noord en Zuid zijn niet statistisch significant.

Tabel 10 Het aandeel dat het **eens*** is met de stellingen over **het functioneren van de politie**. In procenten

	Noord	Zuid	Totaal
b. De politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt	14	11	13
c. De politie reageert op de problemen hier in de buurt	15	9	13
f. De politie bekeurt hier te weinig	14	11	13
h. De politie grijpt niet in	9	7	8

* Dat wil niet zeggen dat de rest het er “niet mee eens” is. Andere antwoordmogelijkheden waren: “niet eens / niet oneens” en “weet niet / geen mening”.

Een kwart van de geïnterviewden vindt dat de gemeente Delft de bewoners voldoende betreft bij veranderingen in de buurt. Minder mensen vinden dat de gemeente ook aandacht heeft voor problemen in de buurt, de gemeente effectieve maatregelen neemt om de veiligheid en leefbaarheid te vergroten, en dat de gemeente doet wat ze zegt. De percentages “weet niet /

geen” mening liggen voor alle stellingen tussen 30% en 40%. De verschillen tussen beheergebied Noord en Zuid zijn niet statistisch significant.

Tabel 11 *Het aandeel dat het eens* is met de stellingen over het functioneren van de gemeente. In procenten*

	Noord	Zuid	Totaal
a. De gemeente betreft bewoners voldoende bij veranderingen in de buurt	27	22	25
b. De gemeente heeft veel aandacht voor problemen in de buurt	5	6	5
c. De gemeente neemt <i>effectieve</i> maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt	2	11	5
g. De gemeente doet wat ze zegt	8	6	7

* Dat wil niet zeggen dat de rest het er “niet mee eens” is. Andere antwoordmogelijkheden waren: “niet eens / niet oneens” en “weet niet / geen mening”.

Stichting PerspeKtief is een fusieorganisatie en daarmee is de naam nieuw op het terrein van zorg en opvang in Delft. Voorafgaand aan de verspreiding van de enquête heeft stichting PerspeKtief een nieuwsbrief verspreid over de ontwikkelingen rondom de Spoorsingel 7/8. Enkele respondenten melden dat deze nieuwsbrief het eerste was dat ze van PerspeKtief hoorden. Toch heeft PerspeKtief al in een eerder het een en ander gedaan om de verhuizing van de Houttuinen naar de Spoorsingel bekend te maken. Mogelijk is dat de verklaring voor het percentage respondenten dat zegt dat PerspeKtief de bewoners bij de veranderingen betreft. Dat ze zich daarbij vooral richt op de bewoners uit beheergebied Noord is terug te zien in de resultaten over het functioneren. Alle verschillen tussen Noord en Zuid zijn statistisch significant. De percentages “weet niet / geen” mening liggen in Zuid een stuk hoger dan in gebied Noord, een aanwijzing dat in gebied Zuid PerspeKtief weinig bekend is.

Tabel 12 Het aandeel dat het eens* is met de stellingen over **het functioneren van stichting PerspeKtief**. In procenten

	Noord	Zuid	Totaal
PerspeKtief betreft bewoners voldoende bij veranderingen in de buurt	51	11	39
PerspeKtief heeft veel aandacht voor problemen in de buurt	24	4	17
PerspeKtief neemt <i>effectieve</i> maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt	6	0	4
PerspeKtief doet wat ze zegt	7	2	5

* Dat wil niet zeggen dat de rest het er "niet mee eens" is. Andere antwoordmogelijkheden waren: "niet eens / niet oneens" en "weet niet / geen mening".

In tabel 13 wordt het vertrouwen dat mensen in de veiligheidspartners stellen onderling vergeleken. Bij het meten van vertrouwen geldt hetzelfde als de opmerking bij de vraag naar het functioneren van de veiligheidspartners. Het oordeel is niet alleen gebaseerd op wat mensen aan optreden hebben gezien, maar op de verwachting die mensen hebben. Wat betreft het terugdringen van overlast en het vergroten van de veiligheid stellen de meeste respondenten vertrouwen in de politie. Minder vertrouwen is er in de gemeente. Het (iets) hogere percentage respondenten dat PerspeKtief vertrouwen geeft als het gaat om terugdringen van de overlast kan worden gelezen als de verantwoordelijkheid die mensen PerspeKtief toekennen als het gaat om het beheersen van eventuele overlast afkomstig van het sociaal pension en de nachtopvang.

Tabel 13 Aandeel dat vertrouwen heeft in de veiligheidspartners in verband met terugdringen overlast en vergroten van de veiligheid. In procenten	Terugdringen overlast	Vergroten veiligheid
Politie	22	23
Gemeente	7	7
PerspeKtief	17	13

4. Conclusies

In verband met de verhuizing van het sociaal pension en de nachtopvang naar Spoorsingel 7/8 heeft stichting PerspeKtief onderzoeksbureau opdracht gegeven een nulmeting uit te voeren naar (drugs)overlast in het beheergebied rondom de nieuwe voorziening. Het beheergebied is vastgesteld door de buurtbegeleidingsgroep. De buurtbegeleidingsgroep is ook de inhoudelijke kracht achter deze nulmeting.

Een nulmeting houdt in dat een bepaalde toestand of eigenschap van een persoon of groep personen wordt vastgelegd. In dit geval wordt de overlastsituatie in het beheergebied geïnterviewd. Vervolgens vindt de interventie plaats (verhuizing van de nachtopvang en sociaal pension) en daarna wordt een tweede meting gedaan. In de tweede meting worden dezelfde vragen gesteld en de uitkomsten worden vergeleken met de uitkomsten van de nulmeting. Een complicerende factor is dat ten tijde van de tweede meting ook de werkzaamheden in verband met de ondertunneling van het treinspoor zijn begonnen. Bij interpretatie van eventuele verschillen moet daarmee rekening worden gehouden.

Met drie onderzoeksmethoden is de overlastsituatie in het beheergebied geïnterviewd. Ten eerste is gesproken met wijkprofessionals, bewoners en hulpverleners, en hebben we zelf observaties in het beheergebied gedaan. Ten tweede is een aantal wijkverslagen van de gemeente Delft geraadpleegd en zijn ook data uit de politieregistratie opgevraagd. Ten slotte hebben 185 bewoners en/of ondernemers van het beheergebied een vragenlijst ingevuld over veiligheid en overlast.

De resultaten van de drie onderzoeksmethoden laten een consistent beeld zien. In het beheergebied wordt vrij weinig overlast ervaren die te maken heeft met het gedrag van dak- en thuislozen en verslaafden. De overlast die wordt waargenomen is voornamelijk afkomstig uit beheergebied Zuid. Er worden enkele incidenten gemeld maar er tekent zich geen structureel patroon af. De huidige voorziening aan de Houttuinen, waar een deel van deze doelgroep momenteel wordt opgevangen, zorgt niet voor noemenswaardige overlast. De overlast die wel opvalt, is afkomstig van studenten en jongeren (het onderscheid is niet altijd duidelijk) die vooral in het weekend luidruchtig door de wijk trekken als de uitgaansgelegenheden zijn gesloten. Wildplassen en vandalisme worden ook aan hen toegeschreven.

Overlast die de meeste mensen “vaak” ervaren zijn zwerfvuil en hondenpoep. Bovenaan de lijst ernstigste overlast staat zwerfvuil, gevolgd door onaangepast gedrag door studenten en onaangepast gedrag door niet-studenten. In de laatste categorie vallen ook “hangjeugd” en waarschijnlijk ook rondhangende dak- en thuislozen. Overlast die specifiek samenhangt met

gedrag van verslaafden en dak- en thuislozen (drugsverkoop op straat, gebruik van harddrugs op straat, bedelen en buiten slapen) wordt heel weinig mensen “vaak” (1% - 3%) waargenomen en door iets meer mensen “soms” (4% - 17%) waargenomen, vooral in beheergebied Zuid.

Onveilige plekken worden gekenmerkt door een gebrek aan verlichting en toezicht en de (mogelijke) aanwezigheid van (hang)jongeren en onduidelijke types. Het fietserstunneltje bij het station en het station zelf (vooral de achterzijde) worden het vaakst genoemd als onveilige plekken. Verder worden de toegang en de paadjes van en bij Blekerhof en Melkhof een aantal keer genoemd, evenals de steegjes van en naar de binnenstad.

Iets minder dan 15% van de respondenten toont zich tevreden over het functioneren van de politie. Een kwart vindt dat de gemeente hen voldoende betreft bij veranderingen in de buurt maar minder mensen (5%) zijn tevreden over wat de gemeente doet aan problemen in de wijk. Ook stichting PerspeKtief is goed in het betrekken van bewoners bij de buurt (39%) maar over wat PerspeKtief doet kunnen respondenten (nog) weinig zeggen.

Iets minder dan een kwart heeft vertrouwen in de politie als het gaat om vergroten van de veiligheid en verminderen van overlast. Voor PerspeKtief liggen die percentages lager maar wel hoger dan bij de gemeente. Dit is een indicatie dat respondenten PerspeKtief, meer dan de gemeente, verantwoordelijk achten voor eventuele overlast die ontstaat door de toekomstige bewoners en passanten van Spoorsingel 7/8.

5. Geraadpleegde literatuur

Barendregt C, Rooij T van, Mheen D van (2007) Trends in overlast en veiligheid Den Dolder. Resultaten 2006 van vier focusgroepbijeenkomsten en twee internetenquêtes. Rotterdam: IVO

<http://delft.buurtmonitor.nl/> (geraadpleegd: 6 oktober 2007)

Groen, F (2007) Wijkverslag 2006 Hof van Delft / Voordijkshoorn. Delft: Gemeente Delft / Wijkzaken

Groen, F (2006) Wijkverslag 2005 Hof van Delft / Voordijkshoorn. Delft: Gemeente Delft / Wijkzaken

Groen, F (2005) Wijkverslag 2004 Hof van Delft / Voordijkshoorn. Delft: Gemeente Delft / Wijkzaken